

PEDOPSYCHIATRIE

- obecná část

Prof. MUDr. Ivana Drtílková, CSc.

Psychiatrická klinika LF MU Brno

PEDOPSYCHIATRICKÉ VYŠETŘENÍ

Objektivní anamnéza s rodiči

- hereditární zátěž
- zdravotní stav rodičů, sourozenců, zaměstnání, sociální úroveň rodiny
- emoční klima v rodině, manželství, vztahy
- typ výchovy- odměny, tresty
- těhotenství, porod, psychomotorický vývoj, somatická onemocnění
- adaptace ve školce, škole, povaha

PEDOPSYCHIATRICKÉ VYŠETŘENÍ

Vyšetření dítěte

**Pozorování : hodnocení chování, řeči,
hry - vzhledem k věku**

Rozhovor : Rodina
Domov
Škola
Volný čas
Zlozvyky, návyky
Socializace, vztahy
Ambice, přání
Strachy, fantazie, vzpomínky

NEJČASTĚJŠÍ PŘÍČINY PSYCHIATRICKÉ LÉČBY U DĚTÍ (4 -12 LET)

HYPERKINETICKÁ PORUCHA (ADHD)

- hyperaktivita + defekt pozornosti

NEUROTICKÉ A EMOČNÍ PORUCHY

- úzkosti (separační), odmítání školy,
fobie ...

PORUCHY CHOVÁNÍ (ve vztahu k rodině)

- lži - krádeže – destruktivní, vzdorovité
chování, agresivita

NEORGANICKÁ ENURÉZA (od 4 - 5 let)

- enuresis nocturna, diurna

NEJČASTĚJŠÍ PŘÍČINY PSYCHIATRICKÉ LÉČBY U DĚTÍ (4 -12 LET)

MENTÁLNÍ RETARDACE (školní zařazení,
vzdělavatelnost)

SPECIFICKÉ VÝVOJOVÉ PORUCHY

ŠKOLNÍCH DOVEDNOSTÍ čtení – dyslexie,
psaní – dysgrafie, počítání - dyskalkulie

TIKOVÉ PORUCHY - tiky motorické, vokální,
Tourettův sy

NEORGANICKÁ ENKOPRÉZA

KOKTAVOST (balbuties)

NEJČASTĚJŠÍ PŘÍČINY PSYCHIATRICKÉ LÉČBY U DĚTÍ (4 -12 LET)

PORUCHY SOCIÁLNÍCH VZTAHŮ

- elektivní mutizmus
- poruchy přichylnosti u týraných a deprivovaných dětí

NEORGANICKÉ PORUCHY SPÁNKU

- noční děs (pavor nocturnus)
- noční můry - úzkostné sny

PERVAZIVNÍ VÝVOJOVÉ PORUCHY

- dětský autizmus, Aspergerův sy

SCHIZOFRENIE (vyjímečně, ale s těžkým průběhem)

NEJČASTĚJŠÍ PŘÍČINY PSYCHIATRICKÉ LÉČBY U ADOLESCENTŮ (13- 18 let)

PORUCHY CHOVÁNÍ

- SOCIALIZOVANÉ (v partě)
- NESOCIALIZOVANÉ (sám)

(agresivita, záškoláctví, šikana, krádeže, toulky, predelikventní chování..)

NEUROTICKÉ PORUCHY - úzkostné a fobické poruchy, depresivní reakce, obsedantně-kompulzivní porucha, dissociativní (konverzní) poruchy

NEJČASTĚJŠÍ PŘÍČINY PSYCHIATRICKÉ LÉČBY U ADOLESCENTŮ (13- 18 let)

PORUCHY PŘÍJMU JÍDLA

- mentální anorexie
- mentální bulimie

SUICIDÁLNÍ POKUSY

- sebepoškozování (různé příčiny)

PSYCHOTICKÉ PORUCHY

- SCHIZOFRENIE (hebefrenie)
- AFEKTIVNÍ PORUCHY (deprese, manie)

NEJČASTĚJŠÍ PŘÍČINY PSYCHIATRICKÉ LÉČBY U ADOLESCENTŮ (13- 18 let)

PORUCHY VYVOLANÉ PSYCHOAKTIVNÍMI LÁTKAMI

Akutní intoxikace, odvykací stav (seliriem),
psychotické poruchy. Dlouhodobá odvykací
léčba ve specialisovaných zařízeních.

PORUCHA SEXUÁLNÍHO VYZRÁVÁNÍ

nejistota v sex. orientaci, úzkosti, deprese

TIKOVÉ PORUCHY nebo ADHD –

přetrvávání z dětství

PŘÍČINY PSYCHICKÝCH PORUCH U DĚTÍ I. BIOLOGICKÉ

GENETICKÉ

Vrozené - typ osobnosti a intelekt

Chromosomální vady (ment. retardace...)

Dědičnost u psychických poruch - genetická
dispozice + vliv prostředí

PŘÍČINY PSYCHICKÝCH PORUCH U DĚTÍ I. BIOLOGICKÉ

GENETICKÉ

Riziko vzniku schizofrenie podle příbuznosti

Jednovaječná dvojčata	48%
Děti obou rodičů se schizofrenií	46%
Děti s jedním rodičem se schizofrenií	17%
Dvojvaječná dvojčata	17%
Nevlastní sourozenci	6%
Vnoučata	4%

PŘÍČINY PSYCHICKÝCH PORUCH U DĚTÍ I. BIOLOGICKÉ

GENETICKÉ

Molekulární genetické studie :

Příklad : Kandidátní geny u hyperkinetické poruchy (ADHD)

<i>Gen</i>	<i>mutace</i>	<i>výskyt u ADHD</i>	<i>výskyt v populaci</i>
<i>DRD2</i>	<i>A1</i>	<i>42- 54 %</i>	<i>21-27%</i>
<i>DRD4</i>	<i>7</i>	<i>41%</i>	<i>21%</i>
<i>DBH</i>	<i>B1</i>	<i>73%</i>	<i>24%</i>

PŘÍČINY PSYCHICKÝCH PORUCH U DĚTÍ I. BIOLOGICKÉ

POŠKOZENÍ CNS

- **prenatální** (infekční, toxické...)
- **perinatální** (asfyxie)
- **postnatální** (úrazy, abusus drog...)

PŘÍČINY PSYCHICKÝCH PORUCH U DĚTÍ II. PSYCHOSOCIÁLNÍ

Dysfunkční rodina (citová deprivace,
frustrace, typ výchovy..)

**Problémy ve škole a širším sociálním
prostředí**

Negativní vliv kumulovaných stresů

---

*„ Rodiče poškozují své děti dvakrát –
jednak geneticky, jednak výchovou ... ”*

PŘÍČINY PSYCHICKÝCH PORUCH U DĚTÍ II. PSYCHOSOCIÁLNÍ

URGENTNÍ STAVY u dětí OHROŽUJÍCÍ ŽIVOT :

- suicidální chování
- týrání dítěte
- agresivní chování
- mentální anorexie
- žhářství

PŘÍČINY PSYCHICKÝCH PORUCH U DĚTÍ II. PSYCHOSOCIÁLNÍ

PŘÍČINY SUICIDÁLNÍHO CHOVÁNÍ U DĚTÍ

Konflikty rodinné + konflikty školní

- rodinná dysharmonie (3/4 případů)
- týrané a zanedbávané děti
- úmrtí nebo odchod jednoho z rodičů
- stesk po domově (internáty, ústavy)
- školní neprospěch

PŘÍČINY PSYCHICKÝCH PORUCH U DĚTÍ II. PSYCHOSOCIÁLNÍ

PŘÍČINY SUICIDÁLNÍHO CHOVÁNÍ U DĚTÍ

Osobnostní predispozice :

- izolovanost mezi vrstevníky (nepopulárnost)
- snížené sebehodnocení
- sebeobviňování
- zvýšená impulzivita

TÝRANÉ A ZNEUŽÍVANÉ DÍTĚ

syndrom C A N (Child Abuse and Neglect)

1) TĚLESNÉ TÝRÁNÍ

2) POHLAVNÍ ZNEUŽÍVÁNÍ

- dotykové
- bezdotykové

3) CITOVÉ TÝRÁNÍ

4) ZANEDBÁVÁNÍ

- tělesné
- citové
- výchovy a vzdělání

TÝRANÉ A ZNEUŽÍVANÉ DÍTĚ

syndrom C A N (Child Abuse and Neglect)

- 5) SYSTÉMOVÉ TÝRÁNÍ** - druhotné ponižování
- upření práva na informace
  - upření práva být slyšeno
  - neprávem odděleno od rodičů
  - trauma způsobené zbytečnými nebo necitlivými lékařskými prohlídkami
  - úzkost v kontaktu se soudním systémem
  - odepření účasti na rozhodování, kdykoliv je to pro dobro dítěte